

N U T A R I M A S

(pareikšti kaltinimą)

Vilnius,

1980 m. rugsėjo mėn. 19 d.

Lietuvos TSR valstybės saugumo komiteto tardymo skyriaus vyr. tardytojas kapitonas V. Balčiūnas, išnagrinėjęs baudžiamąją bylą Nr. 58, -

N U S T A T Ė:

1980 m. vasario 8 d. byloje buvo patrauktas kaltinamuoju Janulis Anastazijus, Juozo, pareiškiant jam kaltinimą nusikaltimo, numatyto Lietuvos TSR BK 68 str. 1 d., padarymu.

Tolimesnio parengtinio tardymo eigoje nustatyti nauji jo nusikalstamos veiklos faktai bei patikslintos jų įvykdymo aplinkybės ir dėl to būtina patikslinti ir papildyti anksčiau pareikštą kaltinimą.

Byloje surinkta pakankamai įrodymų pareikšti Januliui Anastazijui, Juozo, kaltinimą tame, kad jis, siekdamas susilpninti Tarybų valdžią, gyvendamas Kaišiadorių mieste ir būdamas priešiška nusistatęs prieš tarybinę santvarką, nuo 1979 m. sausio mėnesio iki suėmimo gamino, platino ir saugojo platinimo tikslu antitarybinio turinio nelegalius leidinius ir kitokią panašaus turinio literatūrą, kuriuose skleidžiami šmeižtiški prasimanymai, žeminantys tarybinę valstybinę ir visuomeninę santvarką.

Taip, 1979 m. sausio mėnesį, gavęs iš Prienų rajono Birštono miesto gyventojų kaltinamojo šioje baudžiamojoje byloje Povilo Buzo nelegalaus antitarybinio turinio leidinio "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" Nr. 35 nemažiau 30 egzempliorių elektrografinių kopijų ir jo originalą, atspausdintą rašomąja

mašinėle, kuriuose šmeižtiškai teigiama, kad Lietuva yra okupuota TSRS, joje vykdomas "kultūrinis genocidas", aukštosios mokyklos naudojamos skleisti melui, o tikintieji Tarybų valdžios organų yra visokeriopai persekiojami, irižo juos į polietileno viršelius ir kartu su originalu perdavė tolimesniam platinimui nenustatytam asmeniui. Viena jo irištų šio leidinio kopijų buvo atrasta išplatinta Kauno mieste.

1979 metų vasarą, gavęs iš nenustatyto asmens atspausdintą rašomąją mašinėlę nelegalaus leidinio "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" 38 numerį, kuriame šmeižiama tarybinė valstybinė ir visuomeninė santvarka, tvirtinama, kad Tarybų Lietuvoje valdžios organai siekia sunaikinti katalikų bažnyčią, grubiai pažeidinėjamos tikinčiųjų teisės, perdavė jį Povilui Buzui padauginti.

Gavęs iš P.Buzo padaugintų šio leidinio nemažiau 30 egzempliorių elektrografinių kopijų, jas irižo ir kartu su originalu perdavė tolimesniam platinimui nenustatytam asmeniui.

Po vieną jo irištų šio leidinio kopijų buvo surasta išplatintomis Kaune, pas Kapsuko rajono Bagotosios miestelio gyventoją V.Degutį ir Vilkaviškio rajono Kybartų miestelio gyventoją S.Tamkevičių.

1979 m. vasarą, gavęs iš nenustatyto asmens atspausdintą rašomąją mašinėlę nelegalaus leidinio "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" 39 numerį, kuriame šmeižtiškai teigiama, kad Lietuvoje Tarybų valdžios nurodymu vykdomas religinis persekiojimas, mokyklose "terrorizuojami" tikintieji mokiniai, Konstitucijoje garantuojama sąžinės laisvė yra tik "iškaba", liaupsinami asmenys, kovoję prieš Tarybų valdžią Lietuvoje, perdavė jį P.Buzui padauginti.

Iš P.Buzo gautas padaugintas šio leidinio nemažiau 30 egzempliorių elektrografinių kopijų irižo ir kartu su originalu perdavė išplatitimui nenustatytam asmeniui.

Dvi jo irištų šio leidinio kopijos buvo surastos išplatintomis Kauno mieste.

1979 m. spalio mėnesį, gavęs iš nenustatyto asmens atspausdintą rašomąją mašinėlę nelegalaus leidinio "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" 40 numerį, kuriame šmeižtiškai teigiama, kad Lietuva yra "okupuota" TSRS, asmenys, aktyviai dalyvaujantys valstybinėje veikloje; vadinami "tautos duobkasiais", raginama kovoti prieš Tarybų valdžią Lietuvoje, perdavė jį P.Buzui padauginti ir po to, pasiėmęs iš P.Buzo padaugintas nemažiau 30 egzempliorių elektrografinių kopijų, jas įrišo ir kartu su originalu perdavė tolimesniam platinimui nenustatytam asmeniui. Dvi jo įrištas šio leidinio kopijos buvo surastos išplatintomis Kauno mieste.

1979 metų pabaigoje, gavęs iš nenustatyto asmens atspausdintą rašomąją mašinėlę nelegalų leidinį "Lietuvos katalikų bažnyčios kronika" 41 numerį, kuriame šmeižiama tarybinė demokratija, TSRS vidaus ir užsienio politika, sakoma, kad TSRS okupavo Afganistaną, tvirtinama, kad Tarybų Lietuvoje persekiojami tikintieji, pažeidžiamos piliečių teisės, perdavė jį P.Buzui su tikslu jį padauginti nemažiau 100 egzempliorių. P.Buzas suėmė padauginti apie 100 šio leidinio teksto iki 53 puslapio elektrografinių kopijų. Jas kartu su originalu surado ir paėmė kratos metu.

1979 m. gegužės mėnesį, gavęs iš nenustatyto asmens atspausdintą rašomąją mašinėlę nelegalų leidinį "Aušra" Nr.16, kuriame šmeižtiškai tvirtinama, kad TSRS okupavo Lietuvą, persekioja religiją, "mino pagrindines žmogaus teises", liaupsinami asmenys su ginklu rankose kovoję prieš Tarybų valdžią, raginama toliau tęsti šią kovą, perdavė jį P.Buzui padauginti. Gavęs iš P.Buzo padaugintas šio leidinio nemažiau 30 egzempliorių elektrografinių kopijų, jas įrišo į polietileno viršelius ir kartu su originalu perdavė tolimesniam platinimui nenustatytam asmeniui. Jo įrišta šio leidinio viena elektrografinė kopija buvo surasta išplatinta Šiaulių mieste.

1979 m. rugpjūčio mėnesį, gavęs iš nenustatyto asmens atspausdintą rašomąja mašinėle nelegalų leidinį "Aušra" 17 numerį, kuriame šmeižtiškai tvirtinama, kad Lietuva yra okupuota Tarybų Sąjungos, šmeižiami ir ižeidinėjami komunistai, raginama kovoti prieš Tarybų valdžią Lietuvoje, perdavė P.Buzui padauginti. Atsiėmęs iš P.Buzo padaugintas šio leidinio nemažiau 30 egzempliorių elektrografinių kopijų, jas įrišo į polietileno viršelius ir perdavė kartu su originalu tolimesniam platinimui nenustatytam asmeniui. Viena jo įrišta šio leidinio kopija buvo surasta išplatinta pas Vilkaviškio rajono Kybartų miestelio gyventoją G.Mačenskaitę.

1979 m. spalio mėnesį, gavęs iš nenustatyto asmens atspausdintą rašomąja mašinėle nelegalaus leidinio "Aušra" 18 numerį, kuriame šmeižtiškai tvirtinama, kad Pabaltijo Tarybų socialistinių respublikų įkūrimas yra TSRS okupacijos išdava, reikalaujama šiose respublikose likviduoti tarybinę santvarką, skatinama arši neapykanta rusų tautai, perdavė P.Buzui padauginti. Gavęs iš jo padaugintas šio leidinio nemažiau 30 egzempliorių elektrografinių kopijas, jas įrišo ir kartu su originalu perdavė tolimesniam platinimui nenustatytam asmeniui. Jo įrištas šio leidinio vienas egzempliorius atrastas išplatintas pas Kapsuko rajono Bagotosios apylinkės gyventoją V.Degutį, šešios - pas Vilniaus m. gyventoją V.Skuodį ir viena - Šiaulių mieste.

1979 metų pabaigoje, gavęs iš nenustatyto asmens, atspausdintą rašomąja mašinėle nelegalų leidinį "Aušra" 19 numerį, kuriame sakoma, kad "TSRS okupacija... kelia grėsmę tolimesniam lietuvių tautos egzistavimui", teigiama, kad TSRS yra užgniaužta demokratija, o jos vietoje vyrauja "dvasinis teroras", liaupsinami antitarybinių gaujų dalyviai, su ginklu kovoje prieš Tarybų valdžią Lietuvoje, perdavė P.Buzui padauginti. Atsiėmęs iš jo padaugintas nemažiau 50 egzempliorių šio leidinio elektrografinių kopijų, jas įrišo ir perdavė tolimesniam išplatimui nenustatytam asmeniui. Vienas jo įrištas šio leidinio elektrografinės kopijos egzempliorius buvo išplatintas Vilniuje.

1979 metų vasarą, gavęs iš nenustatyto asmens nelegalaus leidinio "Rūpintojėlis" 6 numerį, atspausdintą rašomąja mašinėle, kuriame šmeižtiškai teigiama, kad Tarybų valdžios Lietuvoje metais ištiesai persekiojami tikintieji, smerkiami asmenys sąžiningai atliekantys savo darbą valstybinėse įstaigose, apeliuojama, kad Lietuvoje Tarybų valdžia buvo įkurta ne liaudies valia, o prievarta, savo rašomąja mašinėle "Olivetti" atspausdino jo nemažiau aštuonių egzempliorių, juos įrišo į polietileno viršelius ir kartu su originalu perdavė tolimesniam platinimui nenustatytam asmeniui.

1979 metų pabaigoje, gavęs iš nenustatyto asmens atspausdintą rašomąja mašinėle nelegalaus leidinio "Rūpintojėlis" 10 numerį, kuriame šmeižiama tarybinė mokymo sistema, TSRS užsienio politika, šmeižtiškai tvirtinama, kad Tarybų Sąjunga užgrobė Pabaltijo Tarybų socialistines respublikas, platinimo tikslu perdavė P.Buzui padauginti. Atsiėmęs iš jo padaugintas nemažiau 30 šio leidinio elektrografinių kopijų egzempliorių, jas įrišo platinimo tikslu. Du įrištus egzemplorius saugojo pas save namuose platinimo tikslu, o 25 egzemplorius 1980 m. sausio 29 d. vežė išplatinti ir su jais buvo sulaikytas Kauno geležinkelio stotyje.

1979 m. pabaigoje, gavęs iš nenustatyto asmens atspausdintą rašomąja mašinėle nelegalaus leidinio "Rūpintojėlis" 11 numerį, kuriame šmeižtiškai teigiama, kad tikintieji tarybinėje visuomenėje visapusiškai "diskriminuojami", perdavė P.Buzui padauginti. P.Buzas padaugino platinimo tikslu nemažiau 50 elektrografinių kopijų, tačiau jų atsiimti A.Janulis nespėjo, nes jos kartu su originalu buvo surastos ir paimitos pas P.Buzą kratos metu.

1979 metų vasarą, gavęs iš nenustatyto asmens atspausdintą rašomąja mašinėle nelegalų leidinį "Lietuvių archyvas" I(VI) tomą, kuriame šmeižtiškai tvirtinama, kad Lietuva yra okupuota TSRS, o lietuvių tauta "pavergta", "paniekinta", "persekiojama",

"žudoma", asimiliuojama ir jame pataisęs savo rašomąja mašinėle tekstą, perdavė jį P.Buzui platinimo tikslu padauginti. Gavęs iš P.Buzo padaugintų šio leidinio nemažiau 40 egzempliorių elektrografinių kopijų, jas įrišo. Gražintą šio leidinio originalą perdavė Kaišiadorių miesto gyventojai A.Suslavičiūtei.

Penkias įrištas elektrografines kopijas platinimo tikslu saugojo savo bute, o likusius 30 egzempliorių 1980 m. sausio 29 d. vežė išplatinti ir su jais buvo sulaikytas Kauno geležinkelio stotyje.

Vienas jo įrištas šio nelegalaus leidinio egzempliorius buvo atrastas pas Kybartų miestelio gyventoją S.Tamkevičių.

1979 metais, rudenį, gavęs iš nenustatyto asmens nemažiau 8 atspausdintus rašomąja mašinėle nelegalaus leidinio "Rūpin-tojėlis" 12 numerio egzempliorius, kuriame šmeižtiškai teigiama, kad Tarybų Lietuvoje yra užgniaužta spaudos laisvė, lietuvių tauta yra prievarta engiama, persekiojami tikintieji, įrišo juos ir perdavė nenustatytam asmeniui išplatinti.

Vienas iš jo įrištų šio leidinio egzempliorių buvo surastas išplatintas Kauno mieste.

1979 metų rugsėjo mėnesį, gavęs iš nenustatyto asmens nelegalaus antitarybinio turinio leidinio "Alma mater" antrą ir trečią numerius bei jų viršelius, atspausdino savo rašomąja mašinėle "Olivetti" kiekvieno numerio po aštuonis egzempliorius, įrišo juos į viršelius ir kartu su originalais perdavė išplatinti nenustatytam asmeniui.

Šiuose "Alma mater" numeriuose iš priešišku pozicijų vaizduojamas Tarybų valdžios atkūrimas Lietuvoje 1940 metais, tvirtinama, kad Lietuva dabartiniu metu yra tariamai okupuota, pavergta, menkinami jos politiniai, socialiniai, kultūriniai bei ekonominiai pasiekimai, šmeižiama taiki internacionalinė TSRS užsienio politika, liaupsinami buržuaziniai nacionalistai su ginklu rankose kovoję prieš tarybų valdžią Lietuvoje.

1979 metų pabaigoje, gavęs iš nenustatyto asmens aštuonis neįrištus nelegalaus leidinio "Tiesos kelias" 13 numerio teksto egzempliorius, kuriuose šmeižiama tarybinė valstybinė ir visuomeninė santvarka, sakoma, kad Vilniaus valstybinis universitetas yra nesavarankiškas ir vergauja svetimoms tarybinėms pažiūroms, lietuvių tauta priešpastatoma kitoms TSRS tautoms, įrišo į polietileno viršelius ir perdavė tolimesniam išplatitimui nenustatytam asmeniui.

Vienas jo įrištas šio leidinio egzempliorius rastas pas Prienų miesto gyventoją A.Gražulį.

Be to, tuo pačiu metu savo rašomąja mašinėle "Olivetti" atspausdino 8 "Tiesos kelio" 13 numerio egzempliorius, juos įrišo į polietileno viršelius ir atidavė išplatinti nenustatytam asmeniui.

1979 metų lapkričio-gruodžio mėnesį, gavęs iš nenustatyto asmens neįrištą nelegalaus leidinio "Tiesos kelias" 14 numerio mašinraščio tekstą, kuriame šmeižtiškai teigiama, kad Tarybų Lietuvoje persekiojami tikintieji ir dvasininkai, savo rašomąja mašinėle atspausdino 8 jo egzempliorius, po to visus 9 šio leidinio egzempliorius įrišo ir perdavė išplatinti nenustatytam asmeniui.

Vienas jo atspausdintas ir įrištas šio leidinio egzempliorius atrastas išplatintas pas Prienų miesto gyventoją A.Gražulį, o kitas - Kauno mieste.

1979 metų pabaigoje ir 1980 metų pradžioje, gavęs iš nenustatyto asmens užsienyje išleistą autoriaus Z.Ivinskio knygą "Lietuvos istorija", kurioje šmeižtiškai teigiama, kad Lietuva yra "okupuota" ir "pavergta" TSRS, perdavė Vilniaus miesto gyventojai V.Avižienis padauginti už atlyginimą elektrografiniu aparatu. Gavęs iš jos padaugintus šios knygos nemažiau 12 egzempliorių elektrografinių kopijų, 6 egzempliorius išplatino nenustatytiems asmenims, o likusius šešis saugojo savo namuose platinimo tikslu. Jie paimti poėmio metu.

Šiais veiksmais jis padarė nusikaltimą, numatytą Lietuvos TSR BK 68 str. I dalyje.

Kaltinamojo A. Janulio nusikaltimas pasitvirtina daiktiniais įrodymais, liudytojų parodymais, kaltinamojo P. Buzo parodymais bei ekspertų išvadomis.

Vadovaudamasis Lietuvos TSR BPK 161, 162, 166-168, 174 str.,

N U T A R Ė:

Pareikšti Anastazijui Januliui, Juozo, kaltinimą padarius nusikaltimą, numatytą Lietuvos TSR BK 68 str. I d.

Nutarimo nuorašą pasiųsti Lietuvos TSR prokurorui.

Lietuvos TSR valstybės saugumo komiteto
tardymo skyriaus vyr. tardytojas

kapitonas

V. Balčiūnas

Sutinka -

Lietuvos TSR valstybės saugumo komiteto
tardymo skyriaus viršininkas

pulkininkas

E. Kisminas

Nutarimas man paskelbtas 1980 m. rugsėjo mėn. 19 d.
Kaltinamojo teisės, numatytos Lietuvos TSR BPK 52, 53, 114¹, 170, 171 str.: žinoti, kuo kaltinamas ir duoti paaiškinimus dėl pareikšto kaltinimo; reikalauti papildyti apklausos protokolą ir padaryti jame pataisas, sutinkamai su savo duotais parodymais; surašyti savo parodymus pačiam; prašyti padaryti apklausos metu garso įrašą; teikti įrodymus; pareikšti prašymus; prokuroro nutarimu leisti dalyvauti byloje gynėjui nuo kaltinimo pareiškimo momento; turėti gynėją nuo to momento, kai paskelbiama apie parengtinio tardymo pabaigimą ir pateikiama visa byla susipažinti; baigus parengtinį tardymą, susipažinti su visa byla; dalyvauti teisminiame nagrinėjime pirmos instancijos teisme; pareikšti nušalinimu; apskusti tardytojo ir prokuroro veiksmus bei sprendimus, man išaiškintos ir suprantamos.

Kaltinamasis Anastazijus Janulis, nutarimą ir teises išaiškino: (kaltinamojo parašas)

Nutarimą paskelbė ir teises išaiškino: Vyr. tardytojas-kapitonas

V. Balčiūnas